

Voličům Zemana rozumím. I je chceme oslovit, říká Jan Štern, který zakládá stranu Nové Česko

Naposledy se politicky angažoval v Občanském fóru. Nyní, téměř po třiceti letech, se dramaturg a scénárista Jan Štern rozhodl založit nový politický subjekt – Nové Česko. Dle svých slov si je vědom, že pokud chtějí výrazněji uspět, nesmí v žádném případě cílit pouze na liberální voliče z velkých měst. Nepochybuje přitom, že i ti ostatní mají svou pravdu, a že jsou oprávněně rozhořčení. „Do značné míry jim rozumím například v tom, že volí Miloše Zemana prezidentem.“ Zrovna tak chápe jejich nevraživost vůči tomu, co bývá označováno za pražskou kavárnu. „Určitě do těchto segmentů půjdeme, chceme tyto lidi oslovit. Máme v programu heslo, že stát musí garantovat, aby z prosperity těžili všichni. To je naprostý základ,“ vysvětluje Štern v rozsáhlém rozhovoru pro INFO.CZ.

Minulý týden jste oznámili vznik nové strany. Otázka zní jednoduše: Jaké jsou za tímto projektem motivace a jaké máte cíle?

Je tady dlouhodobě neutěšená situace na politické scéně. Navíc se zhoršuje. Čelíme kombinaci tradičních a nových populistických stran, které mají velké problémy kooperovat a z velké části je to jedno velké nedorozumění. Politika se

tady v posledních letech zredukovala na pokrytecký souboj, kdo je víc demokratický. Jako kdyby cílem politiky byla demokracie... To my ale považujeme za naprostou samozřejmost.

Co je tedy vaším cílem?

Z politiky se u nás vytratily standardní pragmatické cíle. My jsme si je zformulovali na pozadí úvahy vycházející z toho, co je tady z hlediska moderní správy v největší krizi. Souvisí s tím setrvalé zaostávání prakticky ve všech důležitých sférách. Jako ekonom, který se dlouhodobě a systematicky zabývá inovacemi, musím spolu s OECD konstatovat, že naše země zaostává v technickém rozvoji. A to výrazně.

Zemanovo mlčení k srpnu? Pokud by tak uvažoval Havel, nemohl by promluvit nikdy, říká Jiří Pehe

Nejenom, že jsme montovna, ale dle OECD jsme ve většině parametrů a měřítek také technicky zaostalou zemí.

Hlavním parametrem je procento ročního HDP, které soukromé firmy dávají na výzkum a vývoj. U nás to činí 2,1 procenta, ve vyspělých zemích to je okolo 3,5 nebo čtyř procent. Jižní Korea nebo Izrael se pohybují dokonce okolo pěti procent. Nepotýkáme se ale pouze s technologickým zaostáváním, zaostáváme prakticky ve všech oblastech správy státu a společnosti. V podstatě jsme strčili hlavu do místního regionu, a vůbec nevnímáme, co se děje ve světě.

V Dánsku už roky běží fantastický sociální systém flexicurity, který jim zajišťuje ohromný sociální smír a dlouhodobě nízkou nezaměstnanost. Ve Finsku zase před dvaceti lety rozjeli skvělou reformu školství, která nese úžasné výsledky. Finsko je dneska na raketovém vzestupu. USA, Německo, Izrael, Jižní Korea, to všechno jsou země, které, jak jen to jde, dotují technický vývoj soukromých firem. A my se tváříme, jako by to neexistovalo a hádáme se s prominutím o prkotiny. To všechno nás vedlo k tomu, abychom vydefinovali tři hlavní oblasti, ve kterých se musíme pohnout.

Pojďme si je tedy projít...

První je oblast inovací. Stát musí vytvořit sofistikovaný systém dotací a pobídek technického rozvoje firem. Je to základ. Musí vytvořit strategii hospodářského a technického rozvoje pro příštích deset nebo dvacet let. Musíme si umět zformulovat, které oblasti jsou pro nás perspektivní, do kterých regionů musíme dát peníze. A ta podpora musí být masivní.

Zlobím se na Zemana, že si nenašel pět minut, napsala Moučková. Kritizuje i Babiše a Filipa
Druhý segment, kde jsme velmi zaostalí, je vzdělávací systém. Jak jsem již zmínil, naším vzorem je Finsko. To

znamená, systém vzdělávání založený na posunu od biflování k pěstování dovedností, od primitivní soutěživosti k pěstování kooperace a spolupráce. Budování týmového ducha a kreativity.

Vůbec s největším zaostáváním se ale potýkáme v našem sociálním systému. Tam jsme se zhlédli v onom dánském flexicurity systému. Ten je založen na flexibilitě a sekuritě. Ta znamená, že jsou úřady práce transformovány téměř do personálních agentur, které budou maximálně motivované na navrácení nezaměstnaného zpět do pracovního procesu. Každý nezaměstnaný zde obdrží něco na způsob kouče, který dokáže komplexně zohlednit jeho situaci. Nejen, že jde o efektivnější systém, ale stát se tady také stará o lidi v nouzi. Nenechá ho na holičkách.

Zmínit musím ještě jednu disbalanci, nerovnováhu, která nás táhne dolů. Dvě třetiny lidí nedosáhnou na průměrnou mzdu. Je to nespravedlnost. Přitom jsou to tyto dvě třetiny, za kterými sem chodí zahraniční firmy dělat byznys. Máme totiž levnou, ale taky kvalifikovanou pracovní sílu. Kvůli těmto lidem zažíváme prosperitu, jako země benefitujeme z jejich práce, avšak tyto dvě třetiny lidí z toho velký užitek nemají. Mají nízké platy, nemohou být tudíž spokojeni, natož šťastní.

Ještě předtím, než se aspoň z části pokusíte něco z vašich představ uvést do praxe, musíte uspět ve volbách. Politická scéna je přitom – přinejmenším ve středu a napravo od něj – značně roztržštěná. Nebylo by cestou politickou scénu integrovat, než zakládat nový subjekt a tedy opět tříštit hlasy?

Tak my se určitě do budoucna nějaké spolupráci nebráníme. My se ale nechystáme rozhodně získávat voliče tím, že jim budeme říkat, jak máme sofistikovaný program. Chceme je nalákat na ten výsledek, na benefit. My říkáme: po zavedení našich reforem doženeme do pěti let v ekonomické výkonnosti Francii a Anglii, a do deseti let budeme dýchat na záda Rakousku a Německu.

Babiš je nevkusný pán, malý Čecháček. Bojkot je plochý, lepší je ignorovat a nejíst, říká Merta

Náš slib bude, že po zavedení reforem máme šanci dohnat Evropu i v životní úrovni. My říkáme, dokončíme to. Máme na to recept, který je v zásadě jednoduchý. Pokud budeme dotovat vývoj, poroste produktivita, a pokud poroste produktivita, půjde nahoru ekonomika i životní úroveň. Chceme oslovit většinu, nemíříme jen na voliče tradičních stran nebo na voliče Babiše.

Předpokladem úspěchu ale není jenom kvalitní program, ale ještě minimálně dvě věci: věrohodní lídři a finanční zázemí...

Pokud jde o personální zázemí, řekl bych, že ho tvoří mladí rozzlobení lidé. Je jim okolo pětatřiceti až čtyřiceti let. Já jsem výjimka, sepsal jsem program, všichni ostatní jsou ale mladí lidé. Jsou to lidé, kteří do politiky jít nepotřebují, jsou úspěšní ve svých oborech, mají ale motivaci změnit tuto

zemi, mají chuť a energii. A jsou to idealisté. Věřím na zrození nových talentů, určitě nebudeme tahat z klobouku staré tváře. Pokud jde o peníze, platíme si to ze svého. A samozřejmě počítáme s tím, že tady existuje silná vrstva podnikatelů, kteří jsou životně závislí na inovacích a v jejichž zájmu bude, abychom uspěli.

Kam byste – pokud je to pro vás vůbec téma – vaši stranu situoval na pravolevé ose? A jak chcete oslovit také voliče ze sociální periferie? Jedna věc je uspět v Praze, druhá v Bruntálu, Mostu nebo v Karviné a podobných regionech...

Pokud jde o pravo-levý konflikt, podle mě se vytrácí. Všichni si myslíme, že je důležitá vlastní iniciativa a odpovědnost, zároveň máme ale sociální citění a chceme absolutně pomáhat slabším. Chci oboje. Neumím si představit, že bych byl ve straně, která by byla pouze pro úspěšné. Stejně tak si ale neumím představit, že bych byl ve straně, která by pouze ze státu lámala prostředky na sociální benefity. Celou věc řešíme technokraticky, to co říkáme, má reálný základ, nejsme určitě populisté, neslibujeme něco, co nelze splnit.

Středula pro INFO.CZ: Věřím, že přijdou jednání s Babišem o platech a nebudou muset být protesty

Pokud jde o voliče, kteří nejsou z centra, tak na ty samozřejmě cílíme. Jsou to voliči, kteří mají svoji pravdu,

jsou oprávněně rozhořčení, do značné míry jim rozumím například v tom, že volí Miloše Zemana prezidentem a proč jsou nevraživí vůči tomu, co bývá označováno za pražskou kavárnu. Rozumím jejich nevoli vůči jakémukoli elitářství. Určitě do těchto segmentů půjdeme, chceme tyto lidi oslovit. Máme v programu heslo, že stát musí garantovat, aby z prosperity těžili všichni. To je naprostý základ.

Kdy půjdete poprvé do voleb?

Určitě vynecháme letošní komunální a senátní volby. Poprvé půjdeme do evropských příští rok na jaře. Veškerou energii ale směřujeme především k příštím sněmovním volbám.